

Women's Obligation to Learn Torah

Rabbi Efrem Goldberg
Women's Class – 8th Day of Pesach 5767
reg@brsonline.org

① קידושין כ"ט: אהאנספסא

And from where do we [know] that [a woman] is not obligated to teach herself Torah? - For it is written: „ולמדתם” ולמדתם *V'limad'tem*¹⁵⁵ (“you shall teach”), which can also be read as *ul'mad'tem* (“you shall study”). This leads us to formulate the following principle: **כל שאחרים מצווין ללמדו** - Anyone whom others are commanded to teach¹⁷¹ - **מצווה ללמד את עצמו** - is likewise commanded to teach himself; **וכל שאין אחרים מצווין ללמדו** - and anyone whom others are not commanded to teach **אין מצווה ללמד את עצמו** - is not commanded to teach himself.¹⁸¹ Hence, since a woman is not someone whom her father [“others”] is commanded to teach, it follows that she is not required to teach herself.

This derivation, in turn, rests on the premise that a woman need not be taught Torah by her parents. The Gemara now derives the source for this:

And from where do we [know] that others are not required to teach her? - דאמר קרא - For the verse states:¹⁸¹ „ולמדתם אתם את בניכם” - *You shall teach them to your sons*, ולא בנותיכם - which implies that you must

② SHULCHAN ARUCH אורח חיים (י"ד)

יד ק * יד (י) נשים מברכות
מברכות ברכת (יד) התורה :

③ MAGEN AVRAHAM אורח חיים (קס)

דעה הייתה ללמוד דיון פה כמ"ס כי"ד סימן רמ"ז ס"ו ושם
דהיינו לומר פ' הקדמות כמו שהייתה בתפלה וא"כ קאי הכתוב ס"ו [כ"י
כ"ס תגור] עמ"ס ס"י קמ"ז ס"ז :

④

... עין מ"א כ"ט חנוך וזכרובס דחויין הכתוב פנים וקרח נוח
ולמדנה את בניכם ולא בנותיכם היחך האמר וזונו וזנו לנו אלא הביקר פ"פ מ"ס הוספיה ופ"פ דנשים מברכות על כל מ"פ
שה"ג וכמו שכתבתי לפיל ס"י י"ז עמ"ס כ"י ואף דק"ל כאלו מלמד היפלות דווקא בתורה שבעל פה כמ"ס כי"ד ס"י רמ"ז ס"ו :

And their opinion is unacceptable for a number of reasons. The Torah itself (as interpreted in the Gemara) shouts' to us "And you shall teach your sons" and not your daughters. So how could women possibly say "Who has commanded us" or "Who has given us [the Torah]"? Clearly, the matter must be explained according to what is written in Tosafot and the other *poskim*, that women are permitted to recite a *bracha* whenever they choose to perform a *Mitzvat Asei SheHazman Grama* (positive commandment performed at a particular time). Although the Rabbis have taught "whoever teaches his daughter Torah it is as if he has taught her *tiflut*," this statement was only made in connection with the Oral Torah.

(י"א) (י"ב) רמא

הנה [ב] ומ"מ חייבת האשה ללמוד דברים השייכים להשה (אגוד כנס סמ"ג) [ב] ולאשה אינה חייבת ללמד את בנה
תורה [ב] ומ"מ אם עוזרת לכתה או לעלה שיעסקו בתורה חולקה שכר בהדייהו (הגהות מיי) פ"א דה"ה וסמ"ג:

רמא (ג) סמאק

A man must teach his daughters the mitzvot, the *Piskei Halachot*. Concerning what was said that whoever teaches a woman Torah it is as if he taught her *tiflut*, this refers to the depth of the Talmud, the rationale of the mitzvot, and the secrets of the Torah. These are not taught to a woman or a child. However, she should be instructed in the laws of the mitzvot. If she is ignorant of the laws of Shabbat how can she possibly observe it, and similarly with all the mitzvot. We find that in the days of Chizkiyahu, the king of Judah, men, women, and children knew the laws of sacrifices and ritual purity.

רמא (ד) סוטה

The Mishnah states that the waters' effects are sometimes deferred:

יש זכות – If she had a merit, היתה תולה לה – it would hold her punishment in abeyance.^[19] יש זכות תולה שתי – There can be one merit that holds the punishment in abeyance for one year; יש זכות תולה שלש – there can be another merit that holds the punishment in abeyance for two years; יש זכות תולה שלש – and there can be another merit that holds the punishment in abeyance for three years.^[20] מכאן אומר בן – From here Ben Azzai says: חייב אדם ללמד את בתו תורה – A man is obligated to teach his daughter Torah,^[21] שאם תשתה – so that if she drinks תדע שהזכות תולה לה – she will realize that merit can hold her punishment in abeyance.^[22] רבי אליעזר אומר – R' Eliezer says: כל המלמד בתו תורה (כאילו) לומדה תפלות – Whoever teaches his daughter Torah (is as though he) teaches her physical intimacy.^[23] רבי יהושע אומר – R' Yehoshua says: רוצה אשה בקב ותפלות – A woman prefers one *kav* and physical intimacy מתשעה קבין – over nine *kavs* and abstinence.^[24]

The Gemara quotes the next section of our Mishnah to elaborate on it:

אומר בן עזאי חייב אדם ללמד את וכו'. רבי אליעזר אומר כל המלמד את בתו תורה מלמדה תפלות – BEN AZZAI SAYS: A MAN IS OBLIGATED TO TEACH etc. [his daughter Torah]. R' ELIEZER SAYS: WHOEVER TEACHES HIS DAUGHTER TORAH TEACHES HER PHYSICAL INTIMACY.

The Gemara questions R' Eliezer's statement: Can it enter your mind that R' Eliezer calls Torah "physical intimacy"?^[1]

The Gemara therefore revises the statement: Rather say that R' Eliezer means that one who teaches his daughter Torah is "as if" he taught her physical intimacy.^[2]

The Gemara analyzes R' Eliezer's view: What is R' Eliezer's reason (i.e. Scriptural basis)? רבתי, אניי חכמה – For it is written:^[3] I [the Torah] am wisdom, I dwell with cunning, implying that once the wisdom of Torah enters a person, cunning enters him.^[4]

וַיַּמְיָאֲחֻז יִרְמְיָהוּ (זכ' 2:2) ⊗

וּבְנֵי אֵי שְׁמֵרוֹן רָאִיתִי תְּפִלָּה הַנְּבָאִים בְּעֵל וַיִּתְעִו

אֶת-עַמִּי אֶת-יִשְׂרָאֵל: י

¹³ I saw fraudulence in the prophets of Samaria; they prophesied by the Baal and misled My people Israel, ¹⁴ and I see disgrace among the prophets

RASHI ⊗ קט"ו (סו"א)

לימדה סיפלוס ס"ד • וכי תורה תיפלות קרא לה: כאלו • שמחוכה
היא מזינה ערמומית ועושה דבריה בהלנע: חכמה • תורה:

יְרֻשָׁהוּ ⊗ ירושלמי (סו"א 2:7)

מסרונה שאהה את רבי לעזר כפני מה חט אתה
במעשה העגל והן מתים בה שלש מיתות. אמר
ה"ל א"ן חכמתה של אשה אלא בפילכה דכתיב וכל
אשה חכמת לב בידיה טוו. אמר לו הורקנוס בנו
בשביל שלא להשיבה דבר אחד מן התורה איבדת
ממני שלש מאות טור סעשר בכל שנה. אמר ליה
ישרפו דברי תורה ואל יפסרו לנשים. וכשיצתה

A wealthy and educated woman once asked R. Eliezer an incisive question regarding the chapter in the Torah which relates the story of the Golden Calf. He replied that "There is no wisdom in women except with the distaff (spinning wheel)." The Rabbi's son, Hyrcanus, reminded his father that perhaps it would have been better to answer her question since she was in the habit of giving a large annual tithe to their family (who were *Leviim*). In response, R. Eliezer stated, "Let the words of the Torah be burnt, but they will not be handed over to a woman."

140v (11) א"י (1:1)

הַיֵּאֲבֵל תִּפְּלֵם מִבְּלֵי מֶלַח אִם יִשְׁטַעֵם בְּרִיר חֲלָמוֹת:

° Is bland food eaten without salt? Does the white of an egg have taste? °

(L:k) מ"א ט"ו פ"ק (12) RAMBAM

יג. אשה שלמדה תורה יש לה שכר אבל :

אינו כשכר האיש. מפני שלא נצטווה. וכל העושה דבר שאינו מצווה עליו לעשותו. אין שכרו כשכר המצווה שעשה אלא פחות ממנו. ואע"פ שיש לה שכר צווי חכמים שלא ילמד אדם את בתו תורה. מפני שרוב הנשים אין דעתן מכוונת להתלמד אלא הן מוציאות דברי תורה לדברי הבאי לפי עניות דעתן. אמרו חכמים כל המלמד את בתו תורה כאילו למדה תפלות. במה דברים אמורים בתורה שבעל פה אבל תורה שבכתב לא ילמד אותה לכתחלה ואם למדה אינו כמלמדה תפלות:

A woman who studies Torah is rewarded, but not to the same degree as is a man, for she is not commanded and anyone who does that which he is not commanded to do, does not receive the same reward as one who is commanded, but only a lesser reward. However, even though she is rewarded, the Sages commanded that a man must not teach his daughter Torah. This is because the mind of the majority of women is not disposed to study and they will turn the words of Torah into words of nonsense according to their limited understanding. Our sages said that anyone who teaches his daughter Torah is to be considered as if he had taught her her trivial and unimportant things. What were they referring to? The Oral Torah. However, the Written Torah should not be taught before the fact (*lechatchila*), but if he has taught her, it is not considered as if he has taught her *tiflut*.

(2) ע"י (13) EIRUVIN

R' Yose the Galilean was going down a road, when he met Beruriah. He asked her, "Which is the road we take to Lod?" She said to him, "Foolish Galilean, did not the Sages say: DO NOT INDULGE IN EXCESSIVE CONVERSATION WITH A WOMAN." You should have said, "Which to Lod?"

The Gemara records another incident involving Beruriah, which introduces a series of teachings on the importance of studying the Torah out loud:

Beruriah encountered a certain student who was reviewing his studies quietly.

She kicked him. She said to him, "Is the following not written in Scripture: 'Arranged in all and secure?' - If your learning is arranged in all your two hundred and forty-eight limbs, then it is secure and will not be forgotten; but if not, it is not secure and will be forgotten."

said to him, "We do not expound the Book of Yochasin either to residents of Lod or to those of Nehardea. - וְכַל שְׂכֵן דְאַתְּ מְלוּד וּמִתְבַּרְךְ בְּנִהְרְדָא - and certainly not in this case, where you are from Lod and your dwelling place is in Nehardea." - בְּפִייהּ וְאַרְצֵיהּ - Eventually, however, [R' Simlai] pressured him and he agreed. [R' Simlai] said to him, "Let us learn it in the course of three months." - שְׁקַל קְלָא - [R' Yochanan] took a clod of earth and threw it at him. - אָמַר לֵיהּ - He said to him, "Now if Beruryah, the wife of R' Meir and the daughter of R' Chananyah ben Teradyon, who would learn three hundred rulings a day - מִתְלַת מָאָה רַבּוּתָא - from three hundred different masters, וְאִפִּילוּ הָבִי לֹא יַצְתָּהּ יְרֵי חוּבְתָהּ בְּתֵלַת - nevertheless did not fulfill her obligation (i.e. she was unable to complete her study of this work) in three years, - אָמַרְתְּ בְּתֵלַת יָרְחֵי - do you say that you want to finish it in three months!"

TAZ (15) 56 (י"ז) (מ"א)

(ד) אבל תורה שבכתב. בטור כחוב איפכא וכחז בית יוסף שט"ס יש שם והעיקר כמו שכחוב כאן והוא נטון בטעמו דמליט בפרשת המלך הקהל אח העם האנשים והנשים והמלך היה לומר ספר משנה תורה ויש להקשות אם כן אפי' לכתלה שרי

כמו החס נרחס לי דהחס לא דרש המלך כי אם פשוטי הדברים וזה באמת מותר אף לדין לכתלה כמו שהוא המנהג בכל יום מה שאין קן בלימוד פירוש דברי תורה דרך החכמות והבנה אסרו לכתלה וזה מוכן בלשון החלמוד אנשים ללמוד והנשים לשמוע דהיינו שהנשים לא ישימו לב רק בפשוטי הדברים לשמוע אותן אבל לא בחלק הלימוד כמו שזכרנו קן נראה לי :

MACHANEH CHAYIM (16) מ"א ח"ו (1610)

דף כא ע"ב תוס' ד"ה בן פזאי אומר חייב אדם ללמוד בתו מורה יושבתי בן פזאי דלא כר"ב"ש דק"ל נשים ברות לשמוע ולא ללמוד. כ"כ הרמב"ם פ"א מהל' תלמוד תורה סל"ג כמנ דוקא תורה שנכתב הוי כמלמדה תפלות אבל לא תורה שבע"פ. ושם פ"א להביא ראיה להרמב"ם מן המשנה (גדרים לס ס"ב) הוהר מחברו תלמד הוא את בניו ואת בתותיו מקרא פ"ג. ראונו דמותר ללמד מקרא פ"ג בנשות ופי' חו"ט במשנה דגדרים פ"ג. ר"ע' פ"ז יו"ד קי' רמ"ו ס"ק ד' שכתב לפק דפשוט המקרא לנ"ס שרי אף לכתלה. אולם גאון המקראות ליישב הסחירות וכדומה שאר הדעות בתורה שנכתב זכו אקור לכתלה. אבל אינו כמלמדה תפלות פ"ג. וי"ל ראו' לדבריו מן הירושלמי שהביאו החס' כאן דהמנוחא שאלה את ר"א מפני מה מקאו חבא אחת במעשה פגל וכן מתין ג' מיתות ולא דנה להשיב. ואמר ופרפו (ד"ת) ולא יתכרו (ד"ת) לנשים פ"ג. ראונו דלא הקפיד רק בלא להשיב כשמי המורה וכינייה אבל עיקר הדבר שודכה המנוחא מעשה פגל והשיגים הסבוכים שמה פג זה לא הקפיד משום דמורה שנכתב בפשוט ליכא איסור אפי' לכתלה. ופי' להגאון בענין שאלת הרי"ה בקפרי פזרי חנן בחדושי' לת"ס' (תנינה יג א) על סא דהמנוחא אקור לתקור דברי תורה לטובד טובים כתב הוא ז"ל דוקא למוד. אבל להשיב על שאלת מותר. דברי מיינו דחכמי יבדאל הבינו כ"ל להטובד טובים על שאלתם נדבדי המורה פ"ג. והנה בענין למוד המורה לנשים ראונו דאין תלוק ורפ"י להשיב על שאלתם נד"ס אקור דברי ר"א לא דנה להשיב למנוחא על שאלת אבר הנישה לפניו ז"ל דוקא בטובד טובים המורה להשיב על שאלת משום דחייבין להשיב. אבל באשה דהמשג מפני קלות דעתה אקור בכל ענין :

PERISHA (17) עירוב (מנחה)

... (טו) רוב נשים אין דעתן מכוונת וכו'. אבל אם למדה לעצמה או רואין שילמד מהרוב ולכן כתב לשל שיש לה שגור והטעם לומר אם למדה הסורה על מכוונה שאינה מושיחה לדברי הבאי. אבל האב אינו רשאי ללמדה דדילמא מושיח דגריה לדברי הבאי כי הוא אינו יודע מה שגלגה וק"ל:

The minds of most women (*rov*) are not adapted to be taught Torah. However, if a woman has taught *herself*, it is apparent to us that she is no longer included in the category of *rov* (most) women. Therefore, the Rambam wrote that she is rewarded. This refers to a woman who has studied Torah properly and consequently will not turn the words of the Torah into words of nonsense. A father is forbidden to teach his daughter Torah lest she turn the words of Torah into words of nonsense since he does not know what lies in her heart.

TORAH TEMIMA (18) גויה גמ'נה דקרי' (יאוי'ס)

I have seen it fit at this point to copy something that I have found written in an old, rare *sefer* called *Maayan Ganim* written by R. Shmuel ben Elchanan Yaakov Rekavalti, in which the author addresses a letter to a certain "educated" woman concerning the *heter* of women to study Torah: "The statement of our Rabbis, 'Whoever teaches his daughter Torah is considered as if he has taught her *tiflut*', is perhaps referring to a father who teaches his daughter while she is still young and impressionable and tends to understand everything in a literal sense. Certainly, in such a case there is reason to apply the warning since most women are frivolous and spend their time involved in trival things ... However, those women, whose hearts have motivated them and brought them closer to the work of G-d as a result of their own choice to do what is right, may ascend the mountain of G-d and dwell in His holy place. These women are considered exceptional and the Torah sages of their

generation must encourage, strengthen, and direct them ... Carry out your plans and succeed, and from Heaven you will be helped."

ודגה ראונו להעתיק כאן בסוף הענין מספר פתיק יומין יקר המליאות הנקרא משין גנים [שו"ת] ומחברו רבי שמעאל ז"ר הלחין יעקב הרקוולטי (וויזניא ש"ג) מה שכתב אל אשה חכמה אחת בנדון היתר ת"ת לנשים, וז"ל בהמשך הדברים, אמאמר חכמינו כל המלמד את בתו תורה כאלו מלמדה תפלות אולי ואמר כשהאב מלמדה בקטטה שגם במעללה תחנך אם נך ואם ישר פעלה, דודאי כי האי גויה איכא למיחש טרוב הנשים דעתן קלות מנלית אגון דגריי הבאי וכרובין כן חסאו מקולר רוח, אמנם כשגיס אשר נדב לנן אוחנה לקרנה אל המלאכה מלאכת ה' מנד מחירתן בסוג כהם שהאב אינו, כן הנה תפלינה בהר ה' תשכונה במקום קדשו כי גסי מופת הנה, ועל חכמי דורן לאדרין לאדרין לסדרן לחוק ידיהן לאמן גרושתיהן וכו', עשי והנליחי ומן השמים ישייעך, עכ"ל. ולא טרע לנו מי האב המחבר הנכבד הזה שעמד להדגש דין מתודש זה בסברה בעלמא, ובתוי"ס סוף מס' תמיד מביאו ומתארונו בשם מדקדק ומחבר ס' ערוגת הטוסס על דקדוק לה"ר

(19) סנהדרין (73)

What, indeed, did Chizkiah do to promote Torah study? - He thrust a sword over the entrance of the study hall, and said: "Whoever does not engage in the study of Torah, shall be pierced by this sword!"

The Gemara recounts:

In the end, Chizkiah's efforts were so successful that they searched from Dan to Beersheba, i.e. from one end of Eretz Yisrael to the other, and did not find a single uneducated person, i.e. a Jew not versed in the Torah; and [they searched] from Gevas to Antipras [37] and did not find a boy or girl, man or woman

who was not conversant with even the complex laws of tumah and taharah. [38] And it is concerning this generation of Chizkiah that [Scripture] states: "It shall come to pass on that day that every man will raise a heifer of the herd and two sheep etc. [39]"

(20) CHAFETZ CHAIM

It would seem to me that this (prohibition) is only at those times of history when everyone lived in the place of his ancestors and the ancestral tradition was very strong for each individual, and this motivated him to act in the manner of his forefathers as it is written, "Ask your father and he will tell you." In this situation we can say that women may not study Torah and she will learn how to conduct herself by emulating her righteous parents. However, nowadays, when the tradition of our fathers has become very weakened and it is common for people not to live in the same place as their parents, and women learn to read and write a secular language, it is an especially great mitzvah to teach them Bible and the traditions and ethics of our sages like Pirkei Avot and Menorat HaMaor and the like, so that the truth of our holy heritage and religion will become evident to them; otherwise, Heaven forbid, they may deviate entirely from the path of G-d and violate all the precepts of the Torah.⁵³

לימוד משניות לבנות

משנה (21) אלוהי אלה

ב"ה

מע"כ דידו הר"י מוהר"ר אליהו שווי שליט"א הר"ם בפילאדלפיה שלר.

הנה בדבר שנמצא בתי ספר לילדות ולנערות שנקראו בשם בית יעקב וכדומה שרוצים ההנהלה והמורים ללמוד עמון משניות, הנה הרמב"ם פ"א מהלכות ת"ת ה"ג פסק כר"א בסוטה דף כ"ז ע"א שאין ללמד לבנות תורה אך הוא מחלק שכאלו מלמדה תפלות הוא בתורה שבע"פ ובתורה שבכתב אינו כמלמד תפלות אך שלכתה גם זה אין ללמד, עכ"פ משניות שהוא תורה

שבע"פ צו חכמים שלא ילמדום והוא כאילו למדום תפלות, ולכן צריך למנועם מזה ורק פרקי אבות משום שהוא עניני מוסר והנהגות טובות יש ללמדם בהסבר לעוררן לאהבת תורה ולמדות טובות, אבל לא שאר המסכתות ומתוך הפשיטות אקצר וגומר בברכה לכתרה שירביץ תורה ויראת שמים לעולם.

משה פיינשטיין

דידו,

The Sages commanded us not to teach women Mishnayot which is Torah SheBaal Peh and falls under the category of tiflut. Therefore, we should prevent women from studying it. Only Pirkei Avot, which deals with matters of morals and ethical behavior, should be taught to women in order to inspire in them love of Torah as well as noble characteristics. Other tractates may not be taught.⁵⁶